

— zwalniając całkowicie z tej procedury programy i projekty prac, budów lub zagospodarowania terenu podlegające zgłoszeniu,

uchybiła zobowiązaniom, które ciąży na niej odpowiednio na mocy art. 6 ust. 2 dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory oraz art. 6 ust. 3 tej dyrektywy.

- 2) W pozostałym zakresie skarga zostaje oddalona.
- 3) Republika Francuska zostaje obciążona dwiema trzecimi kosztów postępowania. Komisja Europejska zostaje obciążona jedną trzecią kosztów.

(¹) Dz.U. C 197 z 2.8.2008.

Wyrok Trybunału (czwarta izba) z dnia 4 marca 2010 r. — Komisja Europejska przeciwko Republice Włoskiej

(Sprawa C-297/08) (¹)

(Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego — Środowisko naturalne — Dyrektywa 2006/12/WE — Artykuły 4 i 5 — Gospodarowanie odpadami — Plan gospodarowania — Odpowiednia zintegrowana sieć urzędzeń do unieszkodliwiania odpadów — Niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi lub środowiska naturalnego — Siła wyższa — Zakłócenia porządku publicznego — Przystępczość zorganizowana)

(2010/C 113/11)

Język postępowania: włoski

Strony

Strona skarżąca: Komisja Europejska (przedstawiciele: C. Zadra, D. Recchia i J.-B. Laignelot, pełnomocnicy)

Strona pozwana: Republika Włoska (przedstawiciele: G. Palmieri, pełnomocnik, i G. Aiello, avvocato dello Stato)

Interwienient popierający stronę pozwaną: Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (przedstawiciele: S. Ossowski, pełnomocnik, i K. Bacon, barrister)

Przedmiot

Uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego — Naruszenie art. 4 i 5 dyrektywy 2006/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów (Dz.U. L 114, s. 9) — Region Kampania

Sentencja

- 1) Nie podejmując w odniesieniu do regionu Kampania wszelkich środków niezbędnych dla zapewnienia odzyskiwania lub unieszkodliwiania odpadów bez zagrażania zdrowiu ludzkiemu i bez szkody środowisku, a w szczególności nie tworząc odpowiedniej zintegrowanej sieci urzędzeń do unieszkodliwiania odpadów,

Republika Włoska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 4 i 5 dyrektywy 2006/12/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 kwietnia 2006 r. w sprawie odpadów.

- 2) Republika Włoska zostaje obciążona kosztami postępowania.
- 3) Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej pokrywa własne koszty.

(¹) Dz.U. C 223 z 30.8.2008.

Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 9 marca 2010 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Tribunale Amministrativo Regionale della Sicilia — Włochy) — Raffinerie Mediterranee SpA (ERG), Polimeri Europa SpA, Syndial SpA przeciwko Ministero dello Sviluppo Economico, Ministero della Salute, Ministero Ambiente e Tutela del Territorio e del Mare, Ministero delle Infrastrutture, Ministero dei Trasporti, Presidenza del Consiglio dei Ministri, Ministero dell'Interno, Regione Siciliana, Assessorato Regionale Territorio ed Ambiente (Sicilia), Assessorato Regionale Industria (Sicilia), Prefettura di Siracusa, Istituto Superiore di Sanità, Commissario Delegato per Emergenza Rifiuti e Tutela Acque (Sicilia), Vice Commissario Delegato per Emergenza Rifiuti e Tutela Acque (Sicilia), Agenzia Protezione Ambiente e Servizi Tecnici (APAT), Agenzia Regionale Protezione Ambiente (ARPA Sicilia), Istituto Centrale Ricerca Scientifica e Tecnologica Applicata al Mare, Subcommissario per la Bonifica dei Siti Contaminati, Provincia Regionale di Siracusa, Consorzio ASI Sicilia Orientale Zona Sud, Comune di Siracusa, Comune d'Augusta, Comune di Melilli, Comune di Priolo Gargallo, Azienda Unità Sanitaria Locale N8, Sviluppo Italia Aree Produttive SPA, Invitalia (Agenzia nazionale per l'attrazione degli investimenti e lo sviluppo d'impresa SpA), dawniej Sviluppo Italia SpA

(Sprawa C-378/08) (¹)

(Zasada „zanieczyszczający płaci” — Dyrektywa 2004/35/WE — Odpowiedzialność za środowisko naturalne — Zastosowanie ratione temporis — Zanieczyszczenie powstałe przed datą przewidzianą na transpozycję tej dyrektywy i kontynuowane po tej dacie — Uregulowania krajowe obciążające kosztami naprawienia szkód wynikających z tego zanieczyszczenia wiele przedsiębiorstw — Wymóg winy lub niedbalstwa — Wymóg istnienia związku przyczynowego — Zamówienia publiczne na roboty budowlane)

(2010/C 113/12)

Język postępowania: włoski

Sąd krajowy

Tribunale Amministrativo Regionale della Sicilia

Strony w postępowaniu przed sądem krajowym

Strona skarżąca: Raffinerie Mediterranee SpA (ERG), Polimeri Europa SpA, Syndial SpA

Strona pozwana: Ministero dello Sviluppo Economico, Ministero della Salute, Ministero Ambiente e Tutela del Territorio e del Mare, Ministero delle Infrastrutture, Ministero dei Trasporti, Presidenza del Consiglio dei Ministri, Ministero dell'Interno, Regione Siciliana, Assessorato Regionale Territorio ed Ambiente (Sicilia), Assessorato Regionale Industria (Sicilia), Prefettura di Siracusa, Istituto Superiore di Sanità, Commissario Delegato per Emergenza Rifiuti e Tutela Acque (Sicilia), Vice Commissario Delegato per Emergenza Rifiuti e Tutela Acque (Sicilia), Agenzia Protezione Ambiente e Servizi Tecnici (APAT), Agenzia Regionale Protezione Ambiente (ARPA Sicilia), Istituto Centrale Ricerca Scientifica e Tecnologica Applicata al Mare, Subcommissario per la Bonifica dei Siti Contaminati, Provincia Regionale di Siracusa, Consorzio ASI Sicilia Orientale Zona Sud, Comune di Siracusa, Comune d'Augusta, Comune di Melilli, Comune di Priolo Gargallo, Azienda Unità Sanitaria Locale N8, Sviluppo Italia Aree Produttive SPA, Invitalia (Agenzia nazionale per l'attrazione degli investimenti e lo sviluppo d'impresa SpA), dawniej Sviluppo Italia SpA

przy udziale: ENI Divisione Exploration and Production SpA, ENI SpA, Edison SpA

Przedmiot

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym — Tribunale Amministrativo Regionale della Sicilia — Wykładnia dyrektywy 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu (Dz.U. L 143, s. 56) oraz zasady „zanieczyszczający płaci” — Uregulowania krajowe, które przyznają administracji uprawnienia w zakresie nakazania prywatnym przedsiębiorcom przeprowadzenia działań naprawczych, niezależnie od dochodzenia mogącego ustalić podmiot odpowiedzialny za dane zanieczyszczenia

riae dyrektywy 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzonym środowisku naturalnemu, do sytuacji takiej stosuje się prawo krajowe, z poszanowaniem postanowień traktatu i bez uszczerbku dla innych aktów prawa wtórnego.

Dyrektywa 2004/35 nie sprzeciwia się obowiązywaniu przepisów krajowych, które umożliwiają właściwym władzom działającym na jej podstawie przyjęcie domniemania, że istnieje związek przyczynowy — także w przypadku zanieczyszczeń o charakterze rozproszonym — między działalnością podmiotów gospodarczych a stwierdzonym zanieczyszczeniem, ze względu na położenie należących do nich urządzeń w pobliżu strefy zanieczyszczenia. Jednakże zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” dla przyjęcia domniemania istnienia takiego związku przyczynowego władze te winny dysponować wiarygodnymi przesłankami mogącymi uzasadnić to domniemanie, takimi jak położenie urządzeń należących do danego podmiotu gospodarczego w pobliżu miejsca stwierdzonego zanieczyszczenia i istnienie powiązania między wykrytymi substancjami zanieczyszczającymi a składnikami wykorzystywanymi przez ten podmiot w ramach jego działalności.

Artykuł 3 ust. 1, art. 4 ust. 5 i art. 11 ust. 2 dyrektywy 2004/35 należy interpretować w ten sposób, że gdy właściwe władze podejmą decyzję zobowiązującą do zastosowania środków zaradczych zmierzających do naprawienia szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu podmioty gospodarcze, których działalność objęta jest zakresem załącznika III do tej dyrektywy, władze te nie muszą wykazywać winy, niedbalstwa ani tym bardziej zamiaru działania po stronie podmiotów gospodarczych, których działalność wyrządziła w ich ocenie szkodę środowisku naturalnemu. Jednakże władze te powinny po pierwsze zbadać uprzednio przyczyny stwierdzonego zanieczyszczenia, przy czym dysponują one w tym względzie zakresem uznania co do wyboru procedur, koniecznych do zastosowania środków oraz czasu trwania takiego badania. Po drugie władze te powinny wykazać, zgodnie z krajowymi regułami dotyczącymi postępowania dowodowego, istnienie związku przyczynowego między działalnością podmiotów gospodarczych zobowiązanych do podjęcia środków zaradczych a powstaniem zanieczyszczenia.

(¹) Dz.U. C 301 z 22.11.2008.

Sentencja

Jeżeli w razie powstania zanieczyszczenia środowiska naturalnego nie są spełnione przesłanki zastosowania *ratione temporis* lub *ratione mate-*